

**LOYIHA BOSHQARUV ASOSIDA UNIVERSITETNI STRATEGIK
BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH**

Niyozmetova Nafosat Bog'ibekovna

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi

Loyiha boshqaruvi fakulteti magistranti

O'zbekiston va butun dunyo bo'ylab oliy ta'lim muassasalari tez rivojlanib borayotgan zamon talablari bilan yuzma-yuz kelmoqda. Bugungi kunda universitetlar faqat ta'lim berish bilan cheklanmay, balki ilmiy tadqiqotlar, innovatsion faoliyat, hamda jamiyatning ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotiga hissa qo'shish mas'uliyatini ham o'z zimmasiga olishmoqda. Shunday ekan, universitetlarni samarali boshqarish uchun strategik boshqaruv muhim ahamiyatga ega. Loyiha boshqaruvi esa universitetning strategik boshqaruvini takomillashtirishda asosiy vosita sifatida qaraladi. Ushbu maqolada loyiha boshqaruvi asosida universitetlarni strategik boshqaruvini takomillashtirish yo'llari va metodlari tahlil qilinadi.

Loyiha boshqaruvi — bu resurslar va vaqtni samarali taqsimlab, maqsadga erishish uchun amalga oshiriladigan harakatlar majmuasidir. Universitetda loyiha boshqaruvi, moliyaviy va inson resurslarini samarali boshqarish imkoniyatini yaratadi. Bu esa universitetning o'qitish, ilmiy tadqiqotlar va boshqa strategik faoliyatlarini yaxshilashga yordam beradi.

Strategik rejalashuvi va faoliyatlarini amalga oshirayotganda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni oldindan aniqlash va ularni boshqarish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Metodologiyasini universitetning strategik boshqaruviga qo'llash orqali universitetlarning o'z rejalari va maqsadlariga erishish uchun aniqlik va shaffoflikni ta'minlash mumkin.

Strategik boshqaruv universitetlarning uzoq muddatli muvaffaqiyatini ta'minlash uchun zarur bo'lgan jarayonlarni o'z ichiga oladi. Universitetning strategik boshqaruvi quyidagi elementlarni o'z ichiga oladi.

Loyiha boshqaruvi yordamida bu missiya va visionni amalga oshirish uchun aniq rejalashtirish amalga oshiriladi.

Universitetlar o'z strategik maqsadlariga erishish uchun aniq va ishonchli ma'lumotlarga tayanishi kerak. Loyiha boshqaruvi jarayonida olingan ma'lumotlar va tahlil esa qarorlar qabul qilishda katta ahamiyatga ega.

Strategik boshqaruvi maqsadlarni aniq belgilashni va ularni amalga oshirishni nazorat qilishni o'z ichiga oladi. Loyiha boshqaruvi yordamida universitetlar o'z maqsadlariga erishish jarayonini kuzatish va kerakli o'zgarishlarni kiritish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Strategik boshqaruv o'rtasida to'g'ri integratsiya universitetning umumiy faoliyatini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Quyidagi yondashuvlar orqali loyiha boshqaruvini universitetning strategik boshqaruviga integratsiya qilish mumkin.

Universitetning mavjud resurslarini aniq rejalashtirish va taqsimlashda yordam beradi. Bu, o'z navbatida, universitetning o'z maqsadlariga samarali erishishiga olib keladi.

Universitetda loyiha boshqaruvi metodologiyasini qo'llash orqali amalga oshirilayotgan strategik faoliyatlarni muntazam ravishda nazorat qilish va baholash

imkoniyati yaratiladi. Bu esa universitetning o'zgarishlarga moslashishini ta'minlaydi.

Loyiha boshqaruvi asosida universitetlarning strategik boshqaruvini takomillashtirish uchun bir qancha takliflar mavjud. Universitetlarda loyiha boshqaruvi metodologiyalarini o'rgatish, xususan, "Agile", "Waterfall" kabi usullarni o'rgatish talabalarga va xodimlarga samarali boshqaruv jarayonlarini amalga oshirish imkonini beradi.

Dasturiy ta'minotlardan foydalanish, loyiha boshqaruvining samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Bu vositalar vaqtni tejash, resurslarni optimallashtirish va ma'lumotlarni samarali boshqarishga yordam beradi.

Universitetlar o'rtasida hamkorliklarni rivojlantirish, tajriba almashish va qo'shma loyihalarni amalga oshirish orqali strategik boshqaruvni samarali amalga oshirish mumkin.

Ta'limda boshqaruv tizimining samarali tashkil etilishi ta'lim sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Maktab yoki universitetdagi boshqaruv organlari o'quvchilarga yuqori sifatli ta'lim berish uchun barcha resurslarni optimal tarzda tashkil etishi zarur. Rahbarlar, o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida yaxshi aloqalar va hamkorlik bo'lishi kerak. Bu orqali ta'lim muassasasi maqsadlariga erishishda muvaffaqiyatli natijalarga erishiladi.

Bundan tashqari, ta'lim boshqaruvi sohasida professional yondashuvning rivojlanishi o'qituvchilarning pedagogik malakalarini oshirish, ularning innovatsion g'oyalarga asoslangan metodikalarni qo'llashlariga yordam beradi. Shu bilan birga, ta'lim muassasalarining tashkiliy boshqaruv jarayonlarini

takomillashtirish, ta'limda ijtimoiy-iqtisodiy muammolarni hal qilishda ham muhim o'rin tutadi.

So'nggi yillarda ta'lim boshqaruvi sohasida bir qancha yangiliklar va o'zgarishlar yuz bermoqda. Xususan, digitalizatsiya va masofaviy ta'lim tizimlarining rivojlanishi boshqaruvning yangi usullarini talab qilmoqda. O'quv jarayonini masofaviy ta'lim orqali boshqarish, o'quvchilarning onlayn platformalarda faoliyatini nazorat qilish va baholash boshqaruvning yangi yo'nalishlaridan biridir.

Shuningdek, global miqyosda ta'lim boshqaruvi har tomonlama kompleks yondashuvlarni talab etmoqda. Ta'lim tizimida boshqaruvni amalga oshiruvchi rahbarlar nafaqat o'qituvchilarni va o'quvchilarning ehtiyojlarini, balki maktab muassasasining jamiyatdagi o'rnini ham inobatga olishlari lozim.

Xulosa Loyiha boshqaruvi universitetlar uchun nafaqat operativ darajada, balki strategik darajada ham katta ahamiyatga ega. Loyiha boshqaruvi metodologiyalarini qo'llash, universitetlarning strategik boshqaruvini takomillashtirishda samarali vosita bo'lib, uni universitetlar rivojlanishining asosi sifatida ko'rish mumkin. Bu, o'z navbatida, universitetlarning raqobatbardoshligini oshiradi va uzoq muddatli muvaffaqiyatga erishishda muhim rol o'ynaydi.

Ta'lim boshqaruvi nafaqat ta'lim tizimining samarali ishlashini ta'minlash, balki jamiyatning rivojlanishiga ham katta hissa qo'shadi. Yaxshi boshqarilgan ta'lim tizimi yangi avlodni yuqori bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlaydi, jamiyatning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishiga o'z ta'sirini ko'rsatadi. Shu sababli, ta'lim sohasidagi boshqaruvni takomillashtirish, innovatsiyalarni joriy etish va ta'lim sifatini oshirish doimiy ravishda e'tibor talab etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Gantt, H. L. (1919). Work, Wages, and Profits: Their Influence on the Cost of Living. New York: Harper & Brothers.
2. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2001). The Strategy-Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive in the New Business Environment. Harvard Business Press.
3. Koteen, J. (2003). Strategic Planning for Public and Nonprofit Organizations. John Wiley & Sons.